

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖВУЗІВСЬКОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

19 ТРАВНЯ 2021 РОКУ

ХАРКІВ – 2021

УДК 37.013.42
ББК 74.60
А 43

За редакцією
доктора педагогічних наук, професора,
завідувача кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Васильєвої Марини Петрівни

Актуальні проблеми досліджень у галузі соціальної педагогіки і соціальної роботи: матеріали міжвузівської дистанційної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (19 травня 2021 року); за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. 78 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди (протокол № 5 від 11 травня 2021 р.).

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2021.
© Кафедра соціальної роботи і соціальної
педагогіки, 2021.
© Васильєва М.П., 2021.

Кривохата К. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ АДИКЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	49
Лейба А. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ДІТЬМИ-СИРОТАМИ В УМОВАХ ПРИЙОМНОЇ СІМ'Ї.....	52
Напольських В. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	54
Новицька А. ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	57
Паршина В. ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-МЕДИЧНОГО ПАТРОНАЖУ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ В СТАЦІОНАРНОМУ ВІДДІЛЕННІ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	59
Пихова П. АНАЛІЗ ЗМІСТУ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ БАГАТОДІТНИХ СІМЕЙ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	60
Полякова К. ВІДЕОЛЕКТОРІЙ У ПЕРВИННІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ НАРКОЗАЛЕЖНОСТІ ПІДЛІТКІВ.....	62
Сапєльнікова А. ІЗОТЕРАПІЯ В ПРОФІЛАКТИЦІ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	65
Сиротюк М. АДАПТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ ІНТЕРНАТНИХ ЗАКЛАДІВ ДО САМОСТІЙНОГО ЖИТТЯ.....	67
Сініченко А. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ В УЧНІВСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ.....	68
Столярова Н. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ БУЛІНГУ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	70
Тараненко А. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ В БЛАГОДІЙНИХ ФОНДАХ.....	72

цього процесу для напрацювання ефективних форм і методів соціально-медичного патронажу осіб похилого віку в стаціонарному відділенні закладів охорони здоров'я.

Отже, в сучасних умовах актуалізованою є проблема забезпечення ефективної соціальної роботи з соціально-медичного патронажу осіб похилого віку в стаціонарному відділенні закладів охорони здоров'я. Зокрема, необхідним вбачається розробка технології роботи соціального працівника з соціально-медичного патронажу осіб похилого віку в стаціонарному відділенні закладу охорони здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII *Відомості Верховної Ради*. 2019. № 18. ст.73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#> (дата звернення: 30.04.2021 р.).

АНАЛІЗ ЗМІСТУ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ БАГАТОДІТНИХ СІМЕЙ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Поліна Пихова

Науковий керівник - доктор педагогічних наук, доцент В.В. Костіна

Соціальна робота – важлива в сучасному суспільстві професійна діяльність, яку спрямовано на вирішення проблем усіх вразливих контингентів. Запорукою дієвої соціальної роботи є вміння фахівців соціальної галузі застосувати законодавчі норми при захисті інтересів вразливих верств населення, наданні їм соціальної допомоги та підтримки. Це актуалізує потребу здійснення аналізу нормативного забезпечення як важливої умови надання якісних послуг соціальної підтримки багатодітним сім'ям, як однієї з вразливих категорій в Україні.

До окремих теоретичних та практичних питань аналізу становища багатодітних сімей зверталися: В. Занфіров [3], Г. Ковальський [4], Л. Смола [9] та ін. Проблему підвищення ефективності соціального захисту сімей з дітьми досліджували Н. Болотіна [2], Т. Кожан [5], Л. Крамаренко [6], В. Новіков [7], Н. Саленко [8] та ін. Узагальнення ідей вищезазначених науковців дозволило визначити, що державна система соціального захисту та соціальної підтримки багатодітних родин в Україні має свої особливості, а також потребує якісного доповнення.

Аналіз та узагальнення нормативного забезпечення здійснення соціальної підтримки багатодітних сімей дозволив виокремити такі важливі моменти [1]: 1) відповідно до статті 1 Закону України «Про охорону дитинства»(2001 р.): об'єктами соціальної підтримки є: діти віком до 18 років (повноліття), якщо

згідно із законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше; багатодітна сім'я (сім'я, в якій подружжя (чоловік та жінка) перебуває у зареєстрованому шлюбі, разом проживає та виховує трьох і більше дітей; 2) згідно з Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань соціального захисту багатодітних сімей» (2009 р.): багатодітним сім'ям, у складі яких є троє і більше неповнолітніх дітей, надаються пільги в оплаті за користування різними видами комунальних послуг; дітям з багатодітних сімей надаються пільги щодо користування транспортом, освітньої сфери, медичного обслуговування та ін.; 3) до проблем, з якими стикаються багатодітні сім'ї в Україні можна віднести: відсутність підтримки в отриманні кредитів на придбання житла та земельних ділянок; складність схем надання субсидій на житлово-комунальні послуги; недоопрацювання механізмів надання пільг у користуванні міським транспортом, а також медичне обслуговування та санаторно-курортний відпочинок.

Аналіз статистичних даних сайту Міністерства соціальної політики України засвідчив, що велика кількість батьків, які виховують трьох та більше дітей, не є обізнаними про їхні права та систему пільг, що є перспективним завданням роботи служб соціальної допомоги та соціального захисту населення.

Аналіз нововведень у системі соціальної підтримки багатодітних сімей показав, що було запроваджено такі позитивні зрушення: з 1 вересня 2018 року з'явився новий вид соціальної підтримки родин, в яких народилися діти – «пакунок малюка», що передбачає 25 найменувань речей (дитячий одяг, пелюшки, підгузки тощо); з січня 2019 року - запроваджено соціальну допомогу батькам, які доглядають за дитиною до трьох років – «муніципальна няня» (додаткова грошова допомога молодим сім'ям, які доглядають за дитиною до 3 років). Отже, актуальні проблеми багатодітних родин мають вирішуватися на засадах соціального партнерства сім'ї та держави, коли держава надає всебічну підтримку сім'ї, а сім'я несе відповідальність за виховання і розвиток дітей перед державою.

Перспективними напрямками подальших досліджень є: розробка методичного забезпечення системи соціального захисту та соціальної підтримки населення щодо підвищення обізнаності про права та систему пільг багатодітних родин; створення інноваційних осередків соціально-виховної роботи, спрямованих на розширення змісту соціальних послуг багатодітним родинам.

Список використаних джерел:

1. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 16.10.2020).
2. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: навч. посібн. Київ: Знання. 2005. 127 с.

3. Занфіров В.А. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіону 2006 р. Київ: Знання .2006. 20 с.
4. Ковальський Г.Є. Щодо проблем визначення категорії «багатодітні сім'ї» у соціальній сфері. URL: <https://niss.gov.ua/Monitor/januar2009/14.htm> (дата звернення: 13.10.2020).
5. Кожан Т., Гриненко А. Соціальний захист сімей з дітьми (міжнародні порівняння та досвід). *Україна: аспекти праці*. 1996. № 2- 3. С. 46-48.
6. Крамаренко Л. В. Категорія «багатодітна сім'я» у законодавчих актах України. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvamu_upravl_2011_4_38 (дата звернення: 15.10.2020).
7. Новіков В. Актуальні питання реформування системи соціального захисту населення. *Україна: аспекти праці*. 2005. № 4. С.6-11.
8. Саленко Н. Дом с большой буквы: как повысить статус многодетной семьи. *Социальная педагогика*. 2004. № 3. С. 68–77.
9. Смола Л. Є., Луценко Є. М. Становище багатодітних сімей в Україні: Державна доповідь про становище сімей в Україні (за підсумками 2006 року). Харків: Фоліо, 2007. 223 с.

ВІДЕОЛЕКТОРІЙ У ПЕРВИННІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ НАРКОЗАЛЕЖНОСТІ ПІДЛІТКІВ

Кристина Полякова

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент І.А. Романова

В Україні дослідження поширеності вживання наркотичних речовин серед населення у віковій категорії 15-64 років не проводяться. Саме тому на сьогодні Україна не має повного обсягу зведеної інформації з цього питання. Однак деякі кроки для вивчення поширеності вживання наркотиків серед певних категорій громадян здійснюються. Так, в Україні з 1995 року на регулярній основі здійснюється опитування учнівської молоді в рамках міжнародного проекту «Європейське опитування учнів щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин – ESPAD». Останні дані про споживання різних речовин (алкоголю, тютюну, наркотиків) серед 15-17-річних учнів були отримані в 2019 році в рамках міжнародного проекту ESPAD. Так, частка підлітків, які вживали наркотики хоча б один раз в житті які – небудь наркотичні речовини склала 18%, а серед дівчат зросла в 1,5 рази у порівнянні з 2015 роком (з 12,7% у 2015 році до 18,1% у 2019 році) [2].

У квітні 2016 року спеціальна сесія Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй по світовій проблемі наркотиків проголосила нову еру в боротьбі з вживанням наркотиків і розладами, пов'язаними з вживанням наркотиків, за допомогою збалансованого й орієнтованого на здоров'я системного підходу, в основі якого – профілактика.